

تاثیر عصاره آبی-الکلی آنغوزه بر عملکرد تولید مثلی موش‌های صحرایی ویستار نر

علیرضا ایوبی^۱، جواد آرشامی^۱، رضا ولی زاده^۱، زهرا موسوی^۲، امیر موسائی^{۳*}

۱. به ترتیب، دانشجوی کارشناسی ارشد فیزیولوژی دام، دانشیار فیزیولوژی دام، استاد تغذیه دام و دانشجوی دکتری تغذیه

دام، گروه علوم دام، دانشکده کشاورزی، دانشگاه فردوسی مشهد

۲. استادیار پاتوبیولوژی، گروه پاتوبیولوژی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه فردوسی مشهد

*نویسنده مسئول: moosae.amir@gmail.com

چکیده: صمغ گیاه آنغوزه سابقه مصرف دارویی طولانی در طب سنتی دارد. به منظور بررسی اثرات عصاره آنغوزه بر عملکرد تولید مثلی موش‌های صحرایی نر، آزمایشی در قالب طرح کاملاً تصادفی بر روی ۳۲ سر موش صحرایی با میانگین وزنی ۲۲۰-۲۵۰ گرم و به مدت ۱۴ روز انجام شد. تیمارهای آزمایشی شامل گروه شاهد و گروه‌های دریافت‌کننده عصاره با دریافت ۵ درون صفاقی به ترتیب ۷۵، ۱۵۰ و ۳۰۰ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم وزن زنده حیوان بود. نتایج این پژوهش نشان داد که غلظت ۳۰۰ میلی‌گرم عصاره سبب افزایش غلظت آنزیم‌های کبدی آسپاراتات آمینوترانسفراز (AST) و آلانین آمینوترانسفراز (ALT) شد. تعداد سلول‌های لایدیگ و ترشح تستوسترون با افزایش غلظت عصاره کاهش یافت. باتوجه به نتایج بدست آمده غلظت‌های بالا عصاره ایجاد اثرات سمی نموده و عملکرد تولید مثلی را کاهش می‌دهد. واژه‌های کلیدی: آنغوزه، موش صحرایی ویستار، عملکرد تولید مثلی.

۱ - مقدمه

گیاه آنغوزه (*Ferula Asafoetida*) متعلق به خانواده *Apiaceae* است و ارتفاع آن به دو متر می‌رسد. استفاده دارویی از صمغ ریشه آن به قرن‌ها قبل برمی‌گردد. صمغ آنغوزه دارای ترکیبات مختلفی می‌باشد. بخش رزینی آن شامل فرولیک اسید^{۹۳} و استرهای آن، کومارین‌ها^{۹۴}، سزکویی ترپن کومارین‌ها^{۹۵} و سایر ترپنوئیدها می‌باشد. صمغ آن حاوی گلوکز، گالاکتوز، رامنوز، پلی ساکاریدها و گلیکوپروتئین‌ها بوده و روغن‌های فرار آن از ترکیبات سولفور و ترپنوئیدها تشکیل شده است (۵). بو و مزه صمغ آنغوزه بخاطر ترکیبات حاوی سولفور آن است. دی‌سولفیدها به همراه تری و تتراسولفیدها از صمغ آنغوزه جدا گردیده‌اند. آمبلی‌فرون^{۹۶}، فرانسیفرول‌های^{۹۷} A، B و C، فرولیک اسید و مشتقات کومارینی فوئتیدین^{۹۸} و کامولونول^{۹۹} نیز در صمغ آنغوزه وجود دارد (۴).

آنغوزه دارای اثرات دارویی گوناگون است: اثرات ضد دیابتی، ضد میکروبی و درمان سنگ صفرا و غیره در رابطه با مصرف عصاره آنغوزه گزارش شده است (۲). با توجه به اثرات شناخته شده رادیکال‌های آزاد بر کاهش عملکرد تولیدمثلی، استفاده از گیاهان دارویی بدلیل وجود خواص آنتی اکسیدانی بالا سبب بهبود وضعیت تولیدمثلی می‌شود. اما در برخی موارد وجود برخی ترکیبات خاص، سبب کاهش قوای جنسی در جنس نر و یا ماده می‌شود. در رابطه با اثرات احتمالی عصاره آنغوزه بر عملکرد تولید مثلی

۹۳. Ferulic acid

۹۴. Coumarins

۹۵. Sesquiterpene Coumarins

۹۶. Umbelliferone

۹۷. Franesiferol

۹۸. Foetidin

۹۹. Kamolonol